

The Project Gutenberg eBook of Kuvia ja säveliä, by Valter Juva

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kuvia ja säveliä

Author: Valter Juva

Release date: February 11, 2014 [EBook #44871]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KUVIA JA SÄVELIÄ ***

E-text prepared by Tapio Riikonen

KUVIA JA SÄVELIÄ

Kokosi

Valter Juva

Otava, Helsinki

Suomal. Kirjallis. Seuran Kirjapainon Osakeyhtiö.

1897.

SISÄLLYS:

[I. KYLILTÄ JA MAILTA.](#)

Pohjanmaa, Häme, Karjala

Itkulampi

Pientilallinen

Parasten rinnalla

Mökin poika

Ellilän Maisu

Piika pikkurainen

Keinulla

Lauttapoika

Tukki-Kalle

Isokartanon Jukka

Hakko-isäntä

Kyttyrä-Jussi

Rajariita

Kirkkomatkalla

Tahvo Rahikainen

Markkinamatka
Kokko-vanhus
Maisemakuva

II. SUOMALAISIA KUVIA.

Johan Vilhelm Snellman
Topelius matkalla
A. E. Ahlqvist
Jaakko Korpi
Tuomas Nyysti

III. YLÄKARJALASSA.

Vielä ne huojuu honkapuut
Nuot metsäruusut tuoksahtaa
Työjärjestys höltyy
Hyväthän kaikki tyttöset on —
Kun käyn sivu mökkis varhain —
Kun päivän ensi säde säikkyy —
Ruispiennar vienosti tuoksi
Kulovalkealla
Jo luomisinto keväimen —
Eksyksissä
Aunus on uljas kansa
Sa kultani, valkolumpeen'
Yökunnissa
Arhipanvaara
Hän

IV. NIITÄ NÄITÄ.

Paratiisi
Niin oudolta mieleen tuntuu
Golgatalle
Giordano Bruno polttoroviolla
Kerjäläismunkki
Syyslehden varisevan näin
Leonardo da Vinci
Tohtori Pascal
Kannel
Kun aamu kirkkainna väikkyi
Hyvästi, tyttö kulta
Olen syntiä tehnyt
Nuo valkokielet häämyssä hohtaa
Kuin ensin yhtyissämme

V. KÄÄNNÖKSIÄ.

Robert Burns 1-3
Kolme mustalaista
Childe Harold
Kun vienoinna aamu hohti

I. KYLILTÄ JA MAILTA.

Pohjanmaa, Häme, Karjala.

Näin laajan, vihreän tasankomaan,
Jota virrat kasteli aalloillaan;
Meren valtavan näin, mut sen ääriä en,
Kesän tenhosan yön valonvoittoisen!
 Oi, siellä, siellä
Ma suuria ihanoin, lassa vielä.

Savipalteet viettävät, viljavat näin
Välin männikköharjujen synkeään,
Selät tummat, veet salat jylhäkköin,
Mäkipihlajat, käen, mi kukkui öin —
 Oi siellä, siellä
Ilot lemmen ja tuskat koin salon tiellä.

Maan kunnahisen näin kasketun,
Maat raastetut käymässä koivuhun;
Talot köyhät mä näin, näin sorretun väen,
Mut sen nousevan näin, ajan uuden näen.

Oi, siellä, siellä
Tekemään opin työtä hartaalla miellä.

"Itkulampi."

On metsässä umpilampi.
Kun nään sen, tuskaksi lyö:
Sen tarina on koleampi
Kuin halla ja syyskuun yö.

Oli vuossadan iltarusko,
Ja taistot tyyntyi pois;
Taas kansassa itää usko,
Ett' onnea sillekin ois.

Niin käy yli laajan Suomen
Vilun-haltia harmaapää;
Hän ummisti silmäluomen,
Hän hyytään hengittää.

Hän lämpimän kahlehtiipi,
Lyö luonnon suunniltaan;
Mut nälkä ja rutto hiipi
Yli maan hänen seurassaan.

Mitä kansamme kärsi silloin,
Sen kertoo lammin veet —
Sitä luonto ei luonut milloin,
Sen loivat kyyneleet.

On pohjaton lampi — sen tiesi:
Mikä mittais itkujen veen!
Koki mies sitä mittoa — miesi
Vajos kauhusta syvyyteen.

Pientilallinen.

Maat viime kerran tarkastaa
Jo silmä isännän,
Ja työtä sai ja hoidon maa,
Mut nään sen menevän.

Nää kovat aiat, kadot maan
Ne koskee köyhempään;
Vain Kartano on kannoillaan,
Ja torppariks sen jään.

Kenties on muilla sama tie
— Niin kävi naapurin —
Kenties viel' ajat verkkaan vie
Maan harvain käsihin.

En tohdi luulla käyvän noin,
Ja sentään pelkoon jään.
Mut kuinka työtä tehdä koin,
Ja kuinka käyneen nään!

Pien' luku noinko heitä jää,
Joiss' Suomen turva on?
Oi, onko silloin maamme tää
Niin vapaa, huoleton?

Ja kansa, sorron torjunut,
Mi maastas voimas toit —
Oi, mihin silloin nojautut,
Mit' irtolaisna voit?

Susikin kestää kankaillaan,
Jos vainottukin lie:
Sä hädä kansa turpeeltaan,
Sa hautahan se vie!

Sua, Jumala, jo rukoilen
Ja huudan hädissään,
Suo ollakseni viimeinen,
Mi maaltaan sortui näin!

Parasten rinnalla.

Tule, eukko, kirjettä kuulemaan
Ja heitä jo arkihuolet;
Juhon koulut kaikki on suorillaan
Ja opinnoistansa puolet.
Rivit taajat jo nousevat toimintaan,
Mökinpoikakin lisäksi sa'alle;
Tule, eukko, kirjettä kuulemaan:
Oma poika on kunniaks maalle!

Sitä itseeni nähden jo tuumasin:
Jäin orvoksi, kulkijaksi!
Jos oisin heittänyt varkaakskin,
Tai miksi kirjattomaksi!
Mut mies olin aina — lisänä sa'an!
Mökin sain, kävi koulua lapsi —
Tule, ystävä, kuistille vilppaampaan,
Oma eukkoni harmaahapsi!

Mökin poika.

En kysy kultaa vierivää,
En perittyä maata.
On mulla kultaa, joka jää,
Jonk' omaksein voin taata.

Ja mun se on tää kesäyö,
Mun kyntörastaan helke,
Tää kangastaival, metsävyö
Ja veet ja vetten välke.

Miss' siintää mökki yli veen,
Ja rantaleppä lehtii,
Soi laulu yöhön tyveneeseen,
Ja luokseni se ehtii.

Vain pieni laulu, viaton,
Min laittoi neito ainoin,
Kun ihaninna kesä on,
Ja uhkuu sydän kainoin.

Kun valvomaan jo päivä jää,
Ja pohjan rusko palaa,
Kun sydän etsii ystävää
Ja luokseen häntä halua.

Mä kysyn viis, jos tyhjäksi jäin,
Ja puuttuu maa ja pinta,
Mun oma armas ystäväin
On viiden talon hinta.

Ellilän Maisu.

On liian nuori ja liian hento
Pien' Ellilän Maisu emännäks;
Talo suuri on kylmä ja outo ja vento,
Niin lämmin ol' liesi, min luota läks.
Anoppi saarnaa säästävyyttä,
Ja voita rengit huutavat syyttä.
Hän arkana liikkuu avaimineen
Pää alla ja melkein itkeäkseen.

Mut eilen kun renki rasvattomuuttaan
Yösokeena siinä ilveili noin,
Ja purstosta nosti silakka-juuttaan,
Mi rasiass' istui ja syönyt ol' voin;
Kun tänään anopin näykkäyksistä

Hän kuulee julmasta voimenekistä,
Hänt' enää ei pilkkana pitää saa,
Hän itkuun, itkuun purskahtaa.

Hän suurilta suruilta harjulle juoksi,
Mihin voi kodin nähdä tuolt' yli veen.
Hän liian nuori ja hento on tuoksi,
Miks ystävä vaatii vanhuksineen.
Vain lapsi on hän, lapsimainen,
Niin pieni ja järjetön lapsi vainen,
Hän vielä on nuori emännäks.
— Oi, miksi hän äidin turvista läks!

Piika pikkurainen.

Kuink' iltahan laulu metsältä soi:
"Tui tuulia, lehmäni, tuu!"
Hän on kiitoksen saanut, kiitoksen saanut
Talon pikkuinen piika: "tuulia tuu!"
On toimissa tarkka, ei ole maannut,
On kiitoksen saanut:
"Tui tuulia, tuulia tuu!"

On emännän leppeän työssä hän:
"Tui tuulia, lehmäni, tuu!"
Kevyt vaivatun mieli, vilpas ja lauha
Kuin aamulla auer: "tuulia tuu!"
Kuin illalla armas, vienoinen rauha
Niin mieli on lauha:
"Tui tuulia, tuulia tuu!"

Hän riemuten karjaa metsästä käy:
"Tui tuulia, lehmäni, tuu!"
Ei maarisu taitu, kun maita hän kiittää,
Kesäheinä ei heilu: "tuulia tuu!"
Kuin päivänpaiste hän rinteitä liittää,
Hän laulaen kiittää:
"Tui tuulia, tuulia tuu!"

Keinulla.

"Mitä tyttö mä voin, jos tuossa hän kuolis?
Hän ympäri, ympäri keinuu vaan!
Mut Saarelan Ainako siitä huolis?
En huoli, jos täyttäis uhkaustaan."

Ja Mylläri-Matti keinussa pyöri,
Ja otsassa suonet pullistuu.
Mut vieressä neidot veikeinä hyöri,
Ja huusi ja ilvehti naurussa suu. —

Ahon Liisa ja Mäntylän Miina ne kuiskii:
"Viissataa vuodessa mylly tuo."
Ja Viirteen Manta huivilla huiskii,
Ja Lotta se lukee kierrokset nuo.

Kylän poiat ne vait ovat kateekkaina,
— Juho Kyttyrän viulu se vain yhä soi —
Mut syrjässä istui ynseä Aina
Ja ylpeät silmät säihkettä loi.

"Viiskymmentä kierrosta!" neidot huusi —
Nyt keinu kerran heilahtaa.
Mut taas hän polkee, alku on uusi,
Ja taappäin keinu jo kieppuaa.

Se ryskyy, kirskuu vauhtia tuimaa
Ja hirmuvoimalla lennähtää.
Jo kirkuvat naiset, miehiä huimaa,
Ja Kyttyrä-Jussilta soitto jo jää.

Povi tyrskivi Ainalla alla paulain,
Ei poskilla enää hohtoa näy.
Hän äkkiä nousi! Hän laulua laulain

Pois lehtoa kohden vitkaan käy — —

Siro laulu se viettäen laski ja nousi,
Ja neito se taakseen vilkui siin'.
Heti hiljeni keinu — kuin kimmosa jousi
Alas Mylläri-Matti hyppäs niin.

Suut kauhu ja hämmästys kaikilta sulki,
Mut Matti ei neitoparvea nää.
Läpi joukon hän läks ja ääneti kulki
Pois lehtoa kohden pystyssä pää.

Lauttapoika.

Kevätaamuna varhain huoleni sain,
Veet lautan laitaan paiski:
"Pois, loitos — loitos" — ja loitos vain
Kesäkultani mennä tais'ki.

Väkijoukossa sillalla neito on,
Punaliivi — silmissä tulta!
Jos tuon saan, vekkuli, kinalohon,
Mitä virkkisi äitikulka?

— "Et Vuoksen rannoilta täältä lie,
Kun en sua nähnyt ennen?
Ja vielähän ties taas tännekin vie?"
— "Jopa kait! jo ainiaks mennen."

Kesän ensi päivä kun hehkuen nous,
Kun kaste kaislassa vilkkui,
Oma kultani kanssani lauttaa sous,
Että kaulahelmet ne hilkkui.

Tukki-Kalle.

Mietelmissä kun horjun öin,
Sortuen aatosten alle,
Nään miten kulkee täysissä töin
Aittoja Tukki-Kalle.

Päivin kun yhtyy neitoa kaks,
Kuiskeet, syyttelyt alkaa:
Kallen suu käy herjaavaks,
Pilkoin heittävi jalkaa.

Kirjaton — "mailmasta irrallaan"
Hurjana, milloin suittaa;
Halveksii koko matkaa maan,
Leikillä tukkeja uittaa.

Eilen hän väippyi pölkyllään
Kiitäen koskea kohti:
Hyppi ja heitteli keksiään,
Tervatut pieksut hohti.

Itse hän hengestään ei ois
Maksanut piippua pihkaa;
Mailmaa ilkkuen luisui pois,
— Alhaalla naisille hihkaa!

Mietelmissäni aina nään
Myös tämän Lemminkäisen,
Korkeat kulmat ja leveän pään,
Katseen tuittupäisen.

Isokartanon Jukka.

Isokartanon Jukka
On kyynärän mittainen liinatukka,
Mut liikkuu aikamiehen elkein.
Ei koskaan kiirettä näy,
Kädet liivihousuissa käy

Kuin ois hän isäntä melkein.
Hän on kuin mies,
Hän maalauskäytöksen vaatimukset ties,
Ei hyvää seuratapaa loukkaa:
Ei naurahda hän,
Kun kuulee leikkiä pistettävän,
On harvapuheinen
Ja istuu juroillen.
— On rusthollin mies!
Ja neljän manttalin mies! —
Hän sylkäisee,
Hän korvaa raappailee —
Hän ei ole lapsi, eikä torpparimoukka.

Hakko-isäntä.

Pitäjällä Hakkoa naurettiin,
Miten touhunnut oli lauantaina,
Hän laiskista laiskin, mi kuukausiin
Ei tikkua taita ja makaa aina.

Nysä suussa hän loikoo mietteissään,
Ja naisväki kyntää, minkä jaksaa;
Mut rengit on — kumpikin myllyllään,
Joill' aikoo hän talon velkoja maksaa.

Ja akkavalta kun lukee lait:
"Et vai edes aitoja korjata saata,"
Hän nousee tyynnä ja hiipii vait
Pois myllyille renkien kanssa maata.

Mut vikkälöpäs oli Hakkokin:
Oli mielessä uusi kiinnityslaina,
Ja syyniherroista tiettihin,
Ett' taloon saapuvat maanantaina.

Hän hyppi ja hääräs lauantain,
Mut akka ja tyttö portailla nyhki:
Hän seiiniä huonetten lahoovain
Punamullalla renkien kanssa pyyhki.

Teki kauneiksi tallit ja navetat,
Veti maalia aittahan, karjalatoon,
Ja viime märjän he tuhurasivat
Isä-vainajan kylmenneen pajan kattoon.

Tuli tiistaina naapurit nauramaan,
Ja akka ja tyttö kahvia toivat:
Oli kielletty laina, ja vieraitaan
Oli myllyllä piilossa maalarit oivat.

Kyttyrä-Jussi.

Ja pappi se sanoi: "pää on kiikkuva",
Ja lukkari: "poika kuin kaunis nuotti",
Mut Mäntylän Miinan nauru ilkkuva
Se katkasi nuotin ja pääparan juotti.

Joko taas, minä Jussi julkia?
Ma Mailman Matti ja markkinan kulkija!
Ja viulukko noin lepäs rinnallain?
Sa viuluni, viuluni vain!

Syyslehdet lankesi tielleni,
Maa härmään heittyi, ja yöpyi mieleni;
Ja ainoan ystävän, viuluni, tein
Vain arkimorsiokseini.

Et saa mua hyljätä, ainoa,
Tule luokseni, huojenna tuntoni painoa,
Ja itke ja lohduta kuljeksijaas,
Mi eksyi, eksyi taas.

Mua viihdä, liennä, hillitse,

Ett' ei himon ääni mieltäni villitse,
Ole kultani puhdas rinnallain,
Sa viuluni, viuluni ain!

Koitähti on koivussa kaunis ja vilkkuva.
Se karkoitti yön ja aamun jo tuotti!
Ja taas olet, viuluni, vieno ja hilkkuva.
Ja taas olen poika kuin kaunis nuotti.

Rajariita.

Rajalla hirsikuormineen
Päät laiskat vastatusten
On torkahtaneet pakkaseen
Nuot ruunat naapurusten.
Vaikk' kuulevat, ett' isännill' on riita,
Ei havahtaa ne viitsi siitä.

Syrjässä, kuuseen nojautuin,
Tupakkaa rengit jakaa.
He katsoo riitaa ivasuin
Ja nauraa oksain takaa.
He tuumii, kyllä metsässä on puita,
Mut nähdä maksaa ukkoin suita.

Ja koirannahkatürkissaan
Lumessa kahlaa Viikki:
"Et sitä hirttä viekkään vaan!
— Puu oksaton kuin silkki! —
Vai täällä hakataan taas meidän puolta?
Ja tuoss' on raja, häämyy tuolta!"

Ja Värri tulla kyyryttää:
"Kas vaan, kuink' on hän syytön!
— Kaadatko kuormas, rumapää,
Tai käräjiin saat pyytön!
Vai metsässäin on isäntä ja renki?
Ja täss' on raja, menköön henki!"

Ja Viikki huitoo käsiään
Kuin kiukkuinen suokukko,
Kuin vanha rakki käheään
Ärisee Värri ukko.
Ja metsävarkait' uhkaa toinen syyttää,
Ja toinen kuormarosvot pyyttää.

On haukuntaa ja riitaa siin',
Ja kintain käydään rajaa.
Mut rengit tekee tempun niin
Ja kuormat kotiin ajaa.
He nauraa siinä: "— onkin pyytön pakko! —"
"— Ja hyöty —: kummallekin sakko!"

Kirkkomatkalla.

Veit rahtikuormaa tästä,
Mä astelin kirkolta päin;
Ja tie oli pitkä ja raskas,
Mut rinnalles mä jäin.

Me — kaks hovin köyhää orjaa
Kahen kaupat jo teimme niin.
Kaks tyhjää kättä yhteen
Elinaiaksi liitettiin.

Ja eikö nyt tunnu aivan
Kuin taas sama aamu ois?
— Mut nyt on harmaja pääsi,
Ja multa on viehkeys pois!

Nyt vanhukset kirkolta ajaa
Tätä tietänsä kieseissään;
Nyt omaa maatasi kynnät,
Ja tyyneks iltamme nään.

Oli matka pitkä ja raskas,
Mut teimme sen käsikkäin —
Sua, kumppali, kaikesta siunaan,
Oma armahin ystäväin!

Tahvo Rahikainen.

Hän rahtia kuljetti aikoinaan,
Vei Pietarin kuormia halki maan,
Ja silloin ne liikkui lantit;
Ja häll' oli syrjäansionaan
Myös lumput, viina ja kontrapanit.
Mut niin tuli rautatie,
Mi ansiot kourasta vie.

Hän nyt vain maallaan köyhtyä saa,
— Jäi "virstatolpaksi aidan taa" —
— "Kuin rotta peltoja kaivaa" —
Ja ummessa on ne ja ryöstetty maa,
Ja mies on laiska, ja nälkä vaivaa.
Nyt katkerin mielin vaan
Hän hautoo velkojaan.

"Elä pellosta — kylvät vakkaa kaks!
Ei puit' ole metsässä kaskittavaks,
Ei, vuota sen käyvän puuhun!
Mut rästisi maksa, maks pois, maks, maks,
Ja heittäy kauppamiehen suuhun!
Ei, maasta et leipää syö,
On nähty kyntäjän työ!

"Min tuottaa maa, sen kruunu vie,
Ja kruunun töitä on rautatie,
Mi maakuntaan toi näljän —
Ei, oisit, veikkonen, nähnyt sie
Sen entisen ajan hauskan ja väljän:
Ei nuhjottu pellolla, ei,
Joka mies vain rahtia vei.

"En suonut rauhaa itsellein,
Nykyolvi ei kestäiskään mitä tein,
Nää täällä on leikkityötä.
Viron viinoja kerran kun Ouluun vein
Savon kautta, en nukkunut yhtä yötä!
Mut ensimmäisiä vain
Olen työssä ollutkin ain."

Hän vielä on parhaassa iässään,
Mut aikaa ei kai ymmärrä hän,
Se huutaa: väisty tieltä!
On sääli hentoja piirteitään
Ja sääli vilkasta lapsenmieltä.
Talo sortuva kaatuissaan
Jää käsiin kauppiaan.

Markkinamatka.

Jäfs, Vöyriltä, markkinoille läks
Ja matkalekkerin rekeen peitti.
Jäi akka portaille kieltäjäks,
Jäfs ruunaa ruoskalla veikaten heitti.
Kun suomen maahan hän saapui niin,
Hän sen maan lähtijät ajoi kiin,
Ja vanhan harmonsa virhein kaikin
Hän vaihdetuks Kyrön sillalla saikin.

Ja mielissään hän kaupastaan
On suomenäijille hyvää kuomaa.
Mut kun hän niin tuli Veikkarilaan,
Taas selvään ruotsiin saavutun huomaa;
Hän heimolaisia veljestää:
"Ja niin hyvä tamma! ja viisas pää!
— Vain huono heinävuosi sen laihti" —
Ja siellä hän jälleen tammansa vaihti.

Hän ko'issa on seljässä kolmannen yön,
Ja akka on vastassa lyhdyn kanssa.
Jäfs heittää hälle suitsivyön
Ja huutaa reestä noustessansa:
"Viis hevosta vaihdin! ja voitin ain!
Ja nöyrä on tää! — sata väliin vain!"
Huus akka: "pässi!" — Ja näin tulet tälleen — —"
Ja Jäfs näki saaneensa harmonsa jälleen.

Kokko-vanhus.

Kokko-vanhus oli hetken vaiti.
Leikkien hän vastas, ettei vuotta
Nähty lie hän täysin hallatonta
Koko elämänsä pitkään ikään;
Katsoi päin ja tarjos sikarreitaan.
— Mutta emäntä jäi kuuntelemaan.

Kokko oli hallanpesän ukko,
Toimenmies, min talo tiettiin vankaks.

Päätään pyhkien hän puhui tyynnä:
"Suuri nälkävuos se kaasi kaikki,
Torpat, talot, melkein myös tän meidän;
Suurempi ei tämä ollut muista.
Nuori eukko, ystäväni tässä,
Taloon vielä laittoi lopputingan."

Kokko-vanhus hymyili ja kertoi:
"Pidin poikana jo heinän puolta,
Olin aina isästäni ykspää:
Tuli suuri hallavuos — vei puhtaaks,
Yössä viljan tähkä pystyyn kääntyi! —
Otin viikatteen ja niitin, niitin,
Renkejä ei silloin ollut meillä,
Niitin kiinteästi iltaan asti
Syömättä ja väliin lepäämättä.
Nuori eukko ikkunassa itki,
Povessansa kantain esikoistaan.
Viimein illalla hän tuli juosten,
— Tämä reima emäntäni tässä —
Tuli juosten, itkust' tyrtyneenä:
'Antti, Antti! säästä vilja meille!'
Ja hän maahan vaipui tunnotonna.

"Niittämättä sarat pitkät jäivät,
Kuihtumaan jäi melkein puolet viljaa;
Jätin kaikki silmänlumehiksi,
Vaikka tiesin: tää tuo taloon tingan!"

Ja hän jatkoi Kokko-ystäväni:
"Pidin alkujaan jo heinän puolta,
— Karjansärvin, siin' on talon voima! —
Kestin läpi suuren nälkävuoden,
Johon suuremmatkin talot hukkui.

"Monta hallaa koimme tämän jälkeen,
Mutta nyt on vakaa myös ja taattu
Tämä reima emäntäni tässä."

Maisemakuva.

(Hämeestä.)

Tien mutkasta katsele viljelysalaa:
Maat laajat, muokatut aukeaa —
Kas, kartano puistosta vilkkuu salaa!
Niin kaunis, vihreä, runsas maa,
Ett' oikein syömesä sinne halaa!

Heti luonasi loiva, multava rinne
Lepin, pihlajin, hiirenherneineen;
Maa neitsyellisen tuore, minne

Jää Ayrshire-karja pitkälle,
Ja aura ei koskaan saapunut sinne.

Heti toisella puolen männikönlaita
Ja mökki, salvettu äskettäin,
Ja piirinsä sillä ja ympärysaita:
Mies laiha, mut harteava allapäin
Kivimäkeen kangella murtaa maita.

Ja maantieportilla kaksi lasta
— Mökinlapsia — pitkissä paidoissaan:
Pölypilvi on jäljellä matkustajasta,
Mut vielä he vartoo palkkiotaan,
Surun lapset, min suita särvin ei kasta.

Yli kaiken kellervä taivas päilyy,
Ja sappii päivä ja auteriss' ui;
Sää raskas, mut rauha luonnossa säilyy.
— Vain taivaanranta punertui,
Ja musta lonka päällinnä häilyy.

II. SUOMALAISIA KUVIA.

Johan Vilhelm Snellman.

On Vilhelminpäivä, ja riemuissaan
Käy nuoriso ryhdikkäästi
Taas vanhusta tervehtimään, joka maan
Neron voimallaan
Yön kolkosta vallasta päästi.
Hän ukkona viel' on johtaja Suomen,
Sen aamusoihtu, kun henkii huomen,
Varotusääni, mi jylisee,
Tai tammi, mi suojelee.

Katu laajalti täyteen ahtautuu
Senaattorin talon eessä;
Moni vanhempi joukkoon tunkeuu,
Joku harvasuu
Talonpoikakin, silmät veessä!
Päät paljastetaan ja raikkain rinnoin
Ja nuoruuden elinuskoin ja innoin
Kotimaisia lauluja kaiutetaan
Kevätaamuun valkenevaan.

Eläköön! eläköön! jo raikahtaa —
Hän on aukaissut ikkunansa!
— Lumipäinenkö noin? — Vait! malttakaa!
Nyt kuulla saa
Hänen kuuluja puheitansa,
Joill' aina hän työhön nuorison sytti,
Tai joiss' yli maan hän lennähytti
Nuot tunnussanat uljahat,
Jotk' kansan kokosivat.

Mut vait hän nyt on. Jäyhä kuin hyy.
Hän katsoo rivistä riviin.
— Ketä etsii hän? Mikä jäykkyyden syy!
Hän synkistyy
Ja sulkee huulet tiviin.
Mut äkkiä pilvestä kulmain alta
Välähtää kuin leimaus taivahalta,
Ja lailla ukkosen jyrinän
Soi ääni, kun puhuu hän:

"Niin — Suomen toivon koossa nään,
Maan henkisen tarmon tässä!
Mut teissä en nää yhtäkään,
En yhtäkään,
Ken, konsa vaara on lässä,
Ken maamme ohjiin tarttua voisi,
Ken Suomelle, kansalle johtajaks oisi.

— On vanhan miehen katkeraa,
Kun teidät nähdä saa."

Hän ikkunan sulki. Mut lauseet nää
Ne luita myöten riipi;
Ja ääneti kaikki, painossa pää,
Pois häivähtää.
Kukin hiljaa kotiinsa hiipi.
Rein mietteissään ja synkkänä kulki,
Paradoksinsa Meurman suuhunsa sulki,
Mut hehkuvin mielin, intoutuen
Käy Yrjö Koskinen.

Topelius matkalla.

"Sa morsiokulta, ystävyt,
Miks murhe silmäs vetti?
Kun laulujuhlasta tullaan nyt,
Nyt vain sais liehua letti!"
Asemalla hän äsken riemupäin
Oli luotani juossut, ja kun hänet näin,
Näin nuorten neitojen innostuksen,
Ja keskellä heitä Topeliuksen.

Näky armas! Lempeä vanhus tuo
Ujon herttaisesti hän hymyy;
Mut neidot telmien tunkee luo,
Ja hän väkijoukkoon lymyy.
Mut taas hän on kiinni, ei auttanut muu!
— On joukossa pieni ruususuu —
Hän kaikkein kostoksi suuteli lasta,
Mut laps hän hyväilee ukon hasta.

Hän siin' on lastenystävä suur,
Joka kodissa tuttava rakkain!
Runoniekka, mi nuoreen polveen juur
Pani toivonsa uskoin vakain,
Tuo suur runoniekka, mi vaaroissa maan
On antanut kansalle rakkauttaan,
Mi laulukantelon peri Suomen,
Kun Runeberg ummisti silmäluomen!

Mut neidot siin' yhä suosiotaan
Osottaa viehkeinä hälle;
Muu yleisö hienosti vait on vaan:
Sulo, lempeys lempeälle!
Juna itse se lähtöä viivyttää,
— On liian kauniit hetket nää —
Mut kun jo Topelius vaunuun kulki,
Eläköön tuhatääninen kaikui julki.

Juna lähti. Mut kiireessä vielä näin,
Miten neidot täysissä innoin
Koki seurata vaunuun jäljekkäin;
Piti päästä, jos henkensä hinnoin!
Etumaisina siin' oma kultani on,
Hän ennätti! Silmä on vallaton,
Ja sisään käy hän voittajan elkein —
Ja nyt hän on luonani itkussa melkein.

"Sa morsiokulta, ystävyt,
Miks silmäsi kirkkaat vettyi?
Kun laulujuhla on loppunut nyt,
Mikä toive nyt kullalta pettyi?"
Ois päässyt — juur oli ennättää! —
Topelius-sedän vastapää —
Ois saanut lauseen armahaisen,
Mut toinen ennätti, toinen sai sen!

A. E. Ahlqvist.

Ylioppilaskesteissä puheet soivat,
Mut "orkuksen" puolella riemuita voi.
Ne kilvan vinkuvat viulut oivat,

Ja rumpu bassoa vaikeroi.

Professori täällä? — Puheista poissa
Näät Ahlqvistin tyynenä istuvan,
Mies nuori, ruskeissa hiuskiharoissa,
Hänen tieteensä toivo, kanssahan.

Kyky nouseva! Ahlqvist'in syön on avoin
Koko huimalle innolle nuoruuden,
Mut nyt tuli ohjata taaton tavoin;
Hän puhui siis nyt neuvoen:

"Työn, jonka me vanhemmat suoritimme,
Te jatkatte sen, sitä jatkanet sie.
Vain pohjan ja suunnan me määräsimme,
Muu kaikki se vielä kesken lie.

"Mut hiljaa työhön! — Ja työssä vakaa!
Vie määrään nöyrä astelu vain.
— Ma usein pitkien taivalten takaa
Vain yhden ainoan synnyn sain.

"Aron tuulihin, Jäämeren kylmään ahvaan
On ruskeat poskeni karkeuneet,
Söin pettua pöydältä Permin rahvaan —
Tee noin, niin varmaa taivalta teet.

"Sa Suomen hengen pohjukoista
Sen kielen hölmä ilmoille tuo.
Ota intoa kuustemme kuiskeista noista
Ja ahjoon, ahjoon ainekset luo.

"Olin seppona itse: mä pihtiä pielien
Sulo kielemme särmiä kalkutin,
Tein kanteloon monen uuden kielen
Ja laululippaamme siroilin.

"Vain rautio kait olin oikeastansa:
Mut ken oli siroojaksi työs?
— Sait hoitaa taitajan tointa kanssa
Ja antaa työlles muodon myös.

"Kai lausuu nuoriso, aituri aito,
Ett' työni ei ole suurikaan,
Ett' taitoni ei ole taitajan taito,
Ja sen olen valmis tunnustamaan;

"Mut jos se pohjan järkkyvän puhuu,
Min suomen kielelle laskin näin,
Ja vilpissä tieteilleeni se huhuu,
Niin tohdin tyynenä nauraa päin.

"— Hae, ystävä, tutki syntyjä, syitä,
Ja työtä harrassa jatka sie;
Älä niin kysy hetken mielistelyitä,
Vaan suoraan käy, mihin tietees vie."

Ylioppilas nuori silmin sumein
Hän katsoi suureen mestariin.
Mut rumpu äänteli äänin kumein,
Ja vinkui viulu, ja riemuittiin.

Korupuheet, teeskeltä juhلاميeli
Oli kammona herra professorin:
— "Ilo oikea, selvä ja suora kieli!" —
Hän täällä viihtyi paremmin.

Hän pokkuroimatta nöyränä kulki,
Ei kuunnellut joukkoa räyhäävää;
Oli tiedemiehenä mainittu julki,
Runoniekkana Suomen seppelöpää.

Jaakko Korpi.

Ol' viikon työt ja tuumat varressaan,
Mut ilta vasta hankkehessa.

Ma istuin Korven Jaakon, talokkaan,
Kodissa vieraanvaraisessa.
Meill' ystävillä haastellessa
Ol' ennen järkeä kai jäämisiin,
— Nyt sitten hetken vait siin' istuttiin.

Hän asian ol' puheeks ottanut,
Mi painoi koko kansan mieltä,
Lain lauseita, sen pontta punninnut
Ja raa'an väkivallan kieltä;
Hahmoillut ajan hyökyin tieltä
Maan vaiheet — turvaa kysyin kansan tän?
Vait oltiin. Katsoin häneen, mua hän.

Mit' ukon katseess' olikaan: mä nään,
Ol' säätyluokka toivojansa;
Mä taas näin rahvaan miehiss' olkapään,
Mi maata tukee, takanansa
Valpas ja horjumaton kansa.
— Ol' kuin ois kuiskittu: "mi tulleekaan,
Toisiinsa luottaa kansanluokat maan."

Mut sit' ei kysytty — tuo tiettihin.
Oi, kansaa epäillä ei saata!
Nuor henki, yhteistunto uhraavin
Se elähytti nuorta maata,
Ja joka mies voi toistaan taata: —
Maa puuttui johtajaa, min sana sois,
Sais kansan toimiin, rauhaa mieliin lois.

Se soikin! Tuotiin viikon sanomat.
Oi, ahdistuksin aukoi maamme
Nuot väkivallanhengen tarkkaajat;
Ivailten hetkeä ne jaamme,
Mut kuinka lie, niin silmiin saamme
Jo puheen, joka äsken kuultu on
Salissa ylhäss' Yliopiston.

Tuoss' sana soi — ei nuorisolle vain,
Vaan koko kansalle, ja vakaa,
Paikasta, joss' ol' Suomen johto ain
Jo vuotten, vuosisatain takaa,
Mist' taimi työ, kun muu maa makaa,
— Soi sana sitkeyttä kansan maan,
Ja työhön käski luojaan, luottoisaan.

"Ei huku kansa, joka tahtoo, voi
Kulttuurityöhön korren kantaa,
Mi oman luo. Jos säät ne uhkaa, soi,
Kajastaa kerran taivaanrantaa!
Elämän, voiton työ vain antaa,
Ei kelpaa toivottomuus toimeton.
Ei, kaikki jaloon kilpataistohon!"

Tuon vanhus luki ääneen — puisevaan
Ja harvaan, mut se sattui kohti;
Vain kasvot elostui, ja vuorojaan
Niiss' ilo, into, lujuus hohti
Ja rohkeus, mi elää tohti
Ja koittaa, kuten ennen koiteltiin,
Mut niin hän järkkyy, ääni petti niin.

Ja silmät kostuneet hän ylös loi,
Ei peitellet hän liikutusta.
Tuo luottamus, tää hetki — kuinka voi
Nyt voittaa epätoivo musta!
Mut vait on ukko luetusta.
Pian lämpö läks, ja miettimään hän jää,
Sanoma kirpos, alas vaipui pää.

Hän kuului kansahan, mi riemuaan
Mitalla tyynen järjen suistaa,
Mi innostuksissaan ja toiveissaan
Myös elon pettymykset muistaa.
Hän arvosteli — hetket luistaa —
Totinen on hän kasvoistaan, sen nään:

Mua ahdisti, mut miks, en tiennytkään.

"Turhaako kaikki!" — Ukko havajaa.
Hän olallen mua löi ja vie mun
Luo ikkunan, miss' seutu aukeaa
Hohteessa syyskuun iltaliemun.
Tuo viljelys toi silmään riemun,
Nuot talot, koulu päässä vainioin,
Mut vakavaan hän virkkoi, lausui noin:

"Viis kertaa, sanotaan, nuot vainiot
On karhu mainaan haltioinut,
Viis kertaa poltettu on kartanot,
Ja taas on kirveenkalke soinut.
— Mit' oletkaan, sa kansa, voinut!
Ja nuot kun kestit, maa ol' metsävyö,
Sua hallat painoi, pimeys ja yö.

"Mut nyt? — Jo Suomi-äiti kansalleen
Levitti aarrerikkaan helman;
Tää aika uljas kehityksineen,
Kajahdus Väinön runoelman
Ja Runeberg, Cygnaeus, Snellman —
Tää valistus, tää itsetietoisuus,
Tää lämmin, kirkas, vapaa aika uus!

"Yhteiset muistot meill' on tappiain
Ja voittoin myös sun suruaikas,
Ja eessä onnenkaus tää verratoin,
Yhteinen tahto, voima raikas,
Ohjelma vastaisiks jo kaikas!
Miks epäillään? — En sano: koittaa voi,
Vaan koittaa uskaltaa ja voittaa voi!

"Salassa kyll' on vaihees, synnyinmaa:
Voi tulla murheet aikain tiellä,
Ja vastaisuus voi maahan hajottaa,
Mi työllä rakettiin ja hiellä.
Jos niinkin — taas ne nousee vielä!
Ei meitä vaivuttaa voi kuolohon,
Se mahdotonta, myöhäistä jo on."

Tuomas Nyysti.

Ja kansanjuhlassa seisoi hän
Ala-Nyystin Tuomas,
Ett' tärkeät häll' oli mielessään,
Sen kohta huomias.
On laulua, leikkiä, hyörinää,
Jo into silmissä säihkyää,
Ja kansanopisto-aate
Tuli nyt hänen selvittää.

Ylioppilasten on toimi — he ties,
Miten tehdä tyystin:
Puhujaks oli pantava rahvaanmies,
He saivat Nyystin.
Nyt mieliä valmistais hän vaan,
Kysymyksestä huomenna taistellaan,
Hän itse kannatussummaa
Käy kunnalta vaatimaan.

Ja Nyysti äänettömyyttä pyys:
Oli kuulevinansa
Jo outoja aivan, kun saapuu syys,
Saa opistot kansa.
Niin jatkoi lausein koruttomin,
Mut pontta on kätkeyty sanoihin,
Ne iski kuin kuokka korpeen,
Mi kynnölle raivattiin.

Hän näytti, kuink' oli onni maan
Valistus rahvaan;
Ei moukista, jollei herroistakaan!
Niin uskoi vahvaan.

Kas, ohjauksetta hukkaan jää
Moni johtajaks syntynyt oiva pää
Vapautta ja kansanvaltaa
Sivistys synnyttää.

"Maantyössäkö oppi on arvoton?
Vai vie se ojaan!
Ei, tieto maaperä vankka on,
Mihin kylvöni nojaan.
Lien myös toki työmies viinamäen,
Ja kartuttakoon kukin leiviskätään,
Niin käski jo Hän: näet silloin
Työt Luojan selvemmin nään.

"Etuvaratio Pohjassa Suomenmaa
On yötä vastaan.
Asemastaan kansa ei luopua saa,
Ei Euroopastaan!
On työhön käytävä aikanaan,
Maan varustuksia vahvistamaan —
Jos *ei*, ja jos hukkuu kansa,
Se syyksemme lasketaan."

Tähän suuntaan — selvemmin loppupään
Hän puhui vielä —
Ja seikkaa seikaksi syömessään
Ei maamies kiellä.
Mut nuoriso kaikki innoissaan
Se yhtehen kertyy laulamaan,
Ja "maamme laulu" jo kaikuu,
Ja päät ne paljastetaan.

Ett' asia näin alustuksen sai,
Oli kyllä totta,
Mut silt' ei varmaan huomina kai
Mene taistelotta!
On toista asian myöntäminen,
Mut koitas, uhrau puolesta sen!
— Olin kiintynyt kysymykseen,
Menin kuntahuoneellen.

Pihalla kansan ryhmissä näät,
— Juro, äänetön joukko;
On siinä tunnetut tuittupäät,
Koko metsäloukko.
Tuo kaikki jo ties, mink' arvata voi,
— Mut ei! — ken moittii? — vaivoin, oi
Me Suomessa leipää syömme,
Maan köyhäksi Luoja loi!

Oli liiaksi vilkastoiveinen
Koko hanke ja koitos,
Toki rinnalta suurten kansojen
Me jäämme loitos!
Lisäks vanhoillisuus! — papin vaikutus?
Kuka ties, mikä hällä on vakaumus!
Myös valtion kannatus petti —
Ei, turha on ponnistus!

— Tuli pitkä ja kiihkeä kokous tää.
Monen kiehui sappi.
Monen myös oli kahdella vaihein pää,
Kun poiss' oli pappi.
Mut Nyysti hän tyynenä syrjässä on,
Kuin ainakin johtaja taistelun,
Hän kuntansa tunsi! vain hätään
Avuks heitti hän lausunnon.

Jo puoleks myöntyy rintamaa
— Vain summa on suuri! —
Jo Nyystiä Lauronen kannattaa
Ja Tuokko ja Tuuri.
Jo kertoo Kokko harmaapä,
Niin monta seikkaa mietittävää,
Kuink' uhrattiin rovot ennen,
Kun maan etu vaati nää.

Vain metsäkulma on taipumaton,
Se huutaa, rymyy.
Käy Nyysti nyt itse taistohon,
Hän salaa hymyy.
Hän ties, vain väittelyks väittely jää,
Mut pilkka se lyö Jörö-Jaakot nää,
Hän tähtäsi kunniantuntoon
Ja pyys sitä herättää.

Siin' istui hän tuo jyhkeä mies
Ja iski kohti.
Miten leikiks hän pilkankin kääntää ties!
Miten silmänsä hohti!
Mut mielet kun näkyi tyyntyvän,
Kun hymyyn suu kävi jäykimmän,
Oli Nyysti ääneti hetken, —
Ja jo valttinsa viskas hän:

"Etumaisina aina, muistakaa,
Oli meidän kunta!
Nyt, nyt kukin meistä näyttää saa,
Vetänemmekö unta!
Juur meiltä alku vaaditaan!
Maa meihin nyt kääntää katseitaan:
Miten päättänemme tänään,
On päätös Suomenmaan!"

Tää pontena häll' oli, muistan tään,
Se ratkas seikan.
Ja jo pois ukot lähtivät mielissään,
Kuin voitosta veikan.
Moni nauroi siin' muka nyrpein päin:
"No kaikkiin meidät hän saikin näin!"
— Vait painoin voittajan kättä,
Ja Nyystin seurahan jäin.

Pois meidät vei ori vauhkosuu —
Oli voitto saatu!
Muut kunnat nyt kilpahan kiihottuu:
On opistot taattu!
Ma haastelin, juttelin riemuiten,
Mut hän vain istui mieltien;
Hän vihdoin ääns' ylös katsoin:
"Taas vainio lapsilleni"

Pari sanaa vain, mut ne ymmärsin —
Hän isiä muisti.
Ja kieleni mykkeni äkkihin,
Pyhä tunne sen suisti.
— Suku suuri ol' Nyystin! tarmollaan
Isä kuntaan sai ens kouluja maan,
Isovaari ol' Rahka-Jaakko,
Jota siunaten muistetaan.

Hän *liian* viisaaks mainittiin,
Oli mieltävä mies hän,
Rupes miehuuden voimissa syytinkiin,
Mut tuumansa ties hän!
Ajat kaikki nyt nevala laskuja luo,
Ja kuokkii, polttaa — ja "hullu" on tuo;
Kun kuoli, jo nähtiin heelmät —
Ja nyt pelto on Suupohjan suo!

Talonpoikainen suku oiva tää
Se on syntyä suurta!
Ja Tuomaass' on suvun aatteikas pää,
On samaa juurta.
Sama hyötynsä katsomattomuus!
Sama tarmokas ihanteellisuus!
Myös hän teki työn, jota muistaa
Ja siunaa polvi uus.

III. YLÄKARJALASSA.

Vielä ne huojuu honkapuut.

Vielä ne huojuu honkapuut
Savon suurilla salomailla,
Eikä Karjalan vienosuut
Ole rohkeita poikia vailla. [Kansanlaulun mukaan.]

Päivät pitkät hakkuu käy
Salon suurilla kankailla siellä,
Ristissä tien ei loppuvan näy
Kisa ruskeasilmäin vielä.

Pehmyt miel' tytön laadukkaan,
Ja sitkeä hongan pinta:
Poika on kuin luonnossaan,
Ja laulua tajuu rinta.

Vielä ne hongat huohoa
Salon rohkeita poikia varten,
Syömet sykkii riksuttaa
Yläkarjalan kaunotarten.

Nuot metsäruusut tuoksahtaa.

Nuot metsäruusut tuoksahtaa
Ja kuiskii viehkemiellä:
"Ei työhös mielesi tyrtyä saa,
Myös riemuja on salon tiellä."

Soi kaukaa laulelo vienoinen,
Mi tännempää yhä liittää.
Ma ruusun taitan, ja viehtyen
Luo laulajan mieleni kiittää.

Työjärjestys höltyy.

Voi tanssi-iltoja noita,
Ja tyttöjä seudun tään!
Taas pitkiä praasnikoita
Läks miehistö viettämään.

He huomenna tietysti makaa
Ja pitää pyhää vaan.
Ma tuolta järven takaa
Käyn miehiä hankkimaan! —

Pien' poika, viisas ja tarkka,
Hän soutajaks tarjoutuu,
Ja — taivas! — neito arka,
Kylän kukkea vienosuu.

Pidin perää, soutajat sousi,
Ma kahden kauppoja tein;
Jo neito nauraen nousi
Ja istahti polvillein.

Yön kirkasta järven pintaa
Nyt vitkaan venhe ui;
Siin' rinta vasten rintaa
Mult' asiani unhottui;

Ett' ei tule miehistö työhön,
Vaan pitää praasnikkaa!
Ett' tyttöjen liivivyöhön
He huomisen vaihettaa!

Pien' poika, viekas kuin synti,
Kääns' salaa venheen siin',
Ja ennenkun tiesin, se kynti
Kotirannikon hiekkaan kiin.

Ja katseen veitikkamaisen
Loi minuun riiviö tää:
"Ka sait, briha, neitokaisen —

Da i praasnikaks huominen jää!"

Hyväthän kaikki tyttöset on —

Hyväthän kaikki tyttöset on —
Mut laske vuosia selkään!
Olet, impeni, vieno ja verraton,
Mut äitiäs hiukan pelkään.

Kuin kissalta hiiret istuimme vait
Yön liepeillä porraspuilla;
Vain silmin tohdimme haastaa kait,
Mut niin sopi suudella suilla.

Ja yö oli tenhosa, kujeekas,
Ja vaitolon unhotti hiiret.
Sä säikähdit hajakutrejas,
Ja mun tuli portailta kiiret.

On hetken jännitys äänetön!
Niin nauroit viekkahasti —:
Me hiivimme laitaan pyörtänön,
Miss' aamu jo heinää kasti.

Kun käyn sivu mökkis varhain —

Kun käyn sivu mökkis varhain
Salomaitani viistämään,
On päiväni viehäke parhain,
Kun aamutöissä sun nään.

Sa laulaen kannat vettä
Tai lehmies lypsyyn käyt.
Niin vaikenet — äkkiä, että —!
Ja kainona astuvan näyt.

Mut tervehdykseni viiton,
Sä hymyyt empien.
— "Ihan päivän kanssako liiton
Sä teit, sulo neitonen?"

"Liet itse päivänpaiste,
Lie Päivölä mökkis pien',
Ja lemmikki on jumalaisten,
Ken luoksesi löysi tien."

Kun päivän ensi säde säikkyy —

Kun päivän ensi säde säikkyy,
Sen suuteloista heränneinä
Kuin kastehelmet silmäs väikkyy,
Sä neito nuor, sä hento heinä.

Ma katson syvään noihin silmiin,
Jotk' kasteenutuisina päilyy,
Ja mailma mulle aukee ilmiin,
Mut hento vartes värjyin häilyy.

Ruispiennar vienosti tuoksi.

Ruispiennar vienosti tuoksi
Apilalle ja virnallen.
Mä näin kuka sinne juoksi,
Ja hiivin rukiisen.

Pää kutrikas häämötti ikään,
Luo neidon istuuduin.
En ollut millänikään;
Hän väistyi pilkkasuin.

Mut tähkät ne yllä nuokkuu
— Ei turva haittaa tee —

Ja neidon rinta huokuu,
Käsi kortta jo hapuilee.

Hän päänsä äkkiä käänsi,
Vaikk' istuin mykkänä, vait:
— "Niin — kuinka?" hän värjyen äänsi,
Ja korsi se katkes kait.

On virnan ja apilan tuokse,
Ja perhot ne liihottaa;
Hän väisteli, hiipi luokse,
Hymis lempeä taivas ja maa.

Kulovalkealla.

Meist' ystävät tuli vuolla,
Mi käy läpi korpimaan;
Kulovalkea kankaan puolla
Oli hillitty raivossaan.

Yli linjan liekkiä osuu,
Ja miehet ja naiset huus —
On neito, mi ääneti hosuu
Ja tekee työtä kuin kuus.

Siro varsi — vaarojen kukka
Ja ryhti voittamaton,
Alas niskahan valuu tukka,
Ja kenkinä virsut on.

Veenkantoa käskijä sääsi,
Sun sankohon käyvän näin.
Mut kas, pian herposi pääsi,
Ja auttamaan sua jäin.

Kuin toisensa kiusaks työtään
Teki kumpikin ääneti suin,
Me riensimme vuolle myötään,
Ja kymmenet sangot luin.

Kun väistyi vaara, ja yöksi
Me istuimme varrelle vuon,
Käsivarret ne kaulavyöksi
Sain uuden kultani tuon.

Jo luomisinto keväimen —

Jo luomisinto keväimen
Sydämistä ja luonnosta haihtuu.
Kun noin olet tyynen vienoinen,
Mun mieleni suruun kaihtuu.

Niin kaihosan pitkään helkähtää
Myös laulu kyntörastaan;
Mun kaihoni metsään sykkäjää,
Ja kaihoja sykkii vastaan.

Eksyksissä.

Sä neito nuor, älä juokse,
En metsärosvoja lie.
Tule tänne nuotion luokse
Ja näytä kylään tie.

Olen kuulusa Lippo liukas,
Vävyks määrätty Tapiolaan;
Mut kun oli suutelot tiukass',
Jätin impeni kasvamaan.

Ja itse mä eksyin, tiedä,
— Ja näin kyläaidan taa!
Nyt saat Lipon kotiis viedä,
Ja suutelon sulta hän saa.

Mitä aarteita Tapio salaa,
Jotk' kaikki on jaloissain,
Ne hylkää Lippo, hän halaa
Sua yksin, lemmitty, vain.

Aunus on uljas kansa.

Tuo vanha Väinämö muinen
Hän kosken rannalla soitti,
Ja kantelo soi kalanluinen.
Sitä kuunteli miehet ihmein
Ja neidot kyynelvihmein.
Hänet itsensä kyynelet voitti:
Ne laulajan poskilta kieri
Ja helminä koskeen vierä.
Mut sotka ne ilmoille jäljen
Toi alta vetten vienoin,
Ikiriemuksi kansalle tällen
Ja nuorten neitojen hienoin.

Niin istun koskella tässä
Tytönhoukutuspeleissä,
Mut ei ole neidot näissä
Nyt soittoa ihmehtimässä,
Ja helmeni hukkaan hilkkuu.
Mut missä on vienona koski,

Tuo Aunuksen partaposki,
Vaka, vanha ja Väinämömainen,
Ja poika, mi vain mua ilkkuu,
Hän parhain Lemminkäinen,
Ovat simpsujen pyydännässä,
Ja neidot siellä on lässä.
Ukon parrassa laulut lymyy
Nuot Väinämön vanhat, kummat,
Pojan uhkeat huulet hymyy,
Ja silmät säihkyvät tummat.
Mut neitojen vastaan vilkkuu,
Kun helmet poialla hilkkuu.

Ei, Aunus on uljas kansa!
Oma kultani jäi ihastuksiin,
Kun poika toi korujansa
Ja kolkutti kultani uksiin:
Minut itseni hurmaannuksiin
Sai ukko lauluillansa.

Sa kultani, valkolumpeen'.

Sa kultani, valkolumpeen',
Tule luokseni virralta pois!
Sä siellä olet illat umpeen,
Kuin koskessa sielusi ois.

Sua häikäsi helmet, armaan',
Joit' etsii Aunuksen mies,
Mut murhe ne loi, ja ne varmaan
Vain murheita muille ties.

Ne on simpsujen tuskia, kulta,
On impien itkuihin nuo:
Tule pois, saat helmiä multa,
Jotk' ainaista riemua tuo.

Surut, kaihot helmeni loivat,
Jotk' kiinnitän kaulaasi niin,
Mut vienosti helkkyyen soivat
Ne riemuja ikuisiin.

Yökunnissa.

Kanat Suopään torpparin, kurjet nuo,
Ne sadetta illalla huusi;

Tänä yönä ei nuotio turvaa tuo,
Ja vuotava on maja uusi.

Hätäkatto kuin seulasta suihkuttaa,
Ei ruumiisen tule unta.
Mut Lempo mainekirjansa saa
Ja Suopään joukkokunta.

Majatuohemme Suopään Iivana vei,
Susi-ilves ja metsävaras.
Ja jottako kelpas? — Ettäkö ei?
— Oli sen erän saanteja paras!

Pikiöljyä mies muka myy, mut ois
Veronkantaja metsässä vapaa:
Pyhi nostettu sammal kannoista pois!
Kysy torpasta lehmäsi lapaa!

Piki-Iivanan työala nähty on,
Mua suututtaa koko joukko:
On akka noitia kalmiston,
Ja poika se on muka houkko.

Mut tyttö on arka ja kaikkoaa,
On kaunis kuin illan kateet,
Ja hän mua enemmän kiusoittaa,
Kuin varkaiden kiusat ja sateet.

Arhipanvaara.

Nimi torpalla Arhipanvaara on, —
Nimi ruhtinaallinen kyllä —
[Parhaat Kalevalan runot *Arhipalta* saadut.]
Mä siellä näin ikikantelon,
Näin neitosen kassa yllä.

Ja neito kaihoten naurahtaa,
Kun koitin kantelon kieltä —
Ei poiassa parran murtajaa,
Ei Väinön urhojen mieltä.

Mut ukko uunilta laskeutuu,
Käy itse soittajaksi,
Ja itkuun neitosen vetää suu,
Ja ma näin ukon ruhtinaksi.

Hän.

Hän Laatokan lahdilla sousi
Yli läikkyvän aallokon;
Puna poskille silloin nousi,
Ja silmä ol' vallaton.

Hän hajalla kutrit yksin
Kesäilloin uinua voi,
Miss' siimehet yhdytyksin
Yli salmen kaihoa loi.

Hän on kesäunteni impi,
On vienoin, henkevin,
Ja kauneinta kaunihimpi,
Mitä lassa ma haaveksin.

IV. NIITÄ NÄITÄ.

Paratiisi.

Jos minne katsees kääntyy,
On tuskaa, synkkyys yön,
Ään' halki mailmojen ääntyy

Elon turhuutta, tyhjyyttä työn.

Sen tiedät ja elää halaat,
Jäät työhön ja laitat häät,
Sydämeltäsi tuskat salaat
Ja onnen unta näät.

Niin oudolta mieleen tuntuu.

Niin oudolta mieleen tuntuu,
Kun soi sanas kirkkaan kuulas:
Sisin sieluni aatos, mi untuu,
Saa muodon ja lauseen suullas.

Mut kun sanot onnemme riemun
Elon harhaks vain, joka haipuu,
Syön tuntee polttavan liemun,
Jää jäljelle ääretön kaipuu.

Golgatalle.

Kun huudat valheeks, mihin Levi vannoo,
Ajot' uskoo Juuda, seuraa fariseet,
Ja valheen tajuavat sadukeet
On vait, tai yhteiskunnan tueks sen sanoo;

Kun tiedät, että aatokses, mi janoo
Ylintä totta, löys vain sirpaleet,
Ja että palkakses jää karvaat veet,
Jos eloon sielus selitystä anoo;

Kun melkein sorrut maisen murheen alle,
Mut muita muistain lähdet maailmalle
Ja vaivaa pienimpäin koet huojentaa,

Niin silloin raskas ties käy Golgatalle,
— Epäilet työtäs — vääryys vallan saa —
Ja huudot kaikuu: ristiinnaulitkaa!

Giordano Bruno polttoroviolla.

Sä suurin ihmisistä,
Jumalan vertainen,
Sä *lama sabachihau*-huutos,
Sä itsehän huusit sen.

Tuhanten vuotten päästä
Työs vieläkin vankkana on.
Mitä kärsit ja teit, mikä tehtiin,
Oli armoksi ihmenon.

Et taistojes heelmiä nähnyt,
Tekemättömäks katsoit työs;
Oli mailma mustana eessäs,
Epätoivossa mielesi myös.

Ma halpa ja kurja työmies,
Min tuulahus tyhjäksi saa,
Mitä kärsinkään, mitä tehdään,
En uskalla vaikertaa.

Kerjäläismunkki

Skaran ryöstetystä luostarista.

Elian aallot mustina viiltää,
Tuomiokirkko!
Rististäs säde viimeinen kiiltää,
Siitäkin yö sen laas.

Yö yli linnan jo häälyi kauvan,
Tuomiokirkko!
Valtikka, pantu suojaksi sauvan,

Nousi ja työsi jo kaas.

Puolsit ihmisikää monta,
Tuomiokirkko!
Hengen valtaa riippumatonta
Synkkäin metsien maass'.

Muodot on mailman, henki on Herran,
— Tuomiokirkko! —
Kansojen pääks sinä pantu kerran,
Suostutko sorrantaas?

Henki on nouseva ahdingon alta,
Tuomiokirkko!
Maallinen valta, maallinen valta,
Alistut kerran taas!

Syyslehden varisevan näin.

Syyslehden varisevan näin —
Toiveiden harha taas, mi haipui häivähtäin!

Kas, puiston kostean ja mustan maan
Lail' ilvestaljan peitti
Nuot lehdet lakastuneet hohteessaan,
Joit' taistot, myrskyt hukkaan heitti!
Ja vitkaan puiden oksilt' tippuivat
Kuin helkähtäin syyssateen raskaat pisarat,
Ja korvihin soi soinnut vienon haikeat,
Turhuutta kaiken hiljaa valitellen,
— Tuo luonnon ylhä ikivalitus —

Oi, kuin tuo sadepiskain vieno vaikerrus
Mun meni muinoin sydämellen'!

Syyslehden varisevan näin —
Nautittu riemu vain, mi haipuu häivähtäin!
Puut puiston punaan käy ja kellervään,
Ja värejään ne tuhlaa;
Ne eivät vuota, toivo niitäkään,
Mut tohtii viettää riemuin juhlaa!
Vaikk' kolkko, synkkä on syystaivas tuo,
Niin vielä päivän pilke lämpöäkin luo,
Ja luonto ottaa varteen hetken riemut nuo,
Nuot valon, värein nautittavat hoivat,
Ja ihanoi nyt kauneutta noin —

Oi, kuin nuot päivän pilkkeet, vaikk' oon toivotoin,
Mua riemuun vielä saattaa voivat!

Leonardo da Vinci.

Ei, jätä kidutukses, Benvenuto parka,
Pääs nuoren leikkely ja sielunvaivas suuri!
Sä jätä munkinkatsees, tiede valon-arka,
Min eri osiin jakaa luostarkoppein muuri!

Sun henkes syleilköhön koko kaikkisuuden
Ja tutkikoon kaikk' aatteen alat vapahasti.
Se silloin sulle haastaa henki ajan uuden,
Ja luonto eloos yhtyy sopusointuisasti.

Monille säteille on ihmissielu avoin;
Sä niitten loistaa suo, ne kaikki sieluus kerää,
Niin kaikkoo yö, mi peljättää sua haamun tavoin,
Ja haihtuu kauhu, nousee into, sydän herää.

Mä itse: "*nil humani a me alienum puto*",
Mä yhdistää koin kaikki ihmiselämässä;
Ja sisällön on elo saanut, Benvenuto,
Ehjyyden henki, nuoruus ruumiissa on tässä.

Työhuone tää tuo mieleen monen riemun lauhan:
Mä tuossa tutkin, tieteilin, sain runot soimaan,
Täss' olin insinööri töissä sodan, rauhan,

Tein tässä koneen vastaisuuden liikevoimaan.

Ja tuoss' on soitto, tuossa piirros katedraalin,
Ja hävitetty Sforzan kuvapatsas tässä,
Ja tässä Mona Lisa, vielä märjin maalin,
Hän ihanteeni ilmielävänä lässä.

Tuhanten joukosta ma tunsin sinut, aino!
Niin hienot oli piirtees, varmat, erikoiset,
Niin leikki suus, niin älykäs ol' silmäs kaino,
Niin katsees viehkeät ja sentään ongelmoiset.

Oot arvollinen taideniekkan ihannella,
Oot arvollinen uuden ajan ihanteeksi,
Ja siks nyt kultarihmalla ma hienoisella
Sun kruunaan renässansin kuningattareksi.

Se naisen povess' uhkuvassa kaikitenki
On uuden päivän synty, alku uuden aamun:
Sen säihkeess' iloitseva taas on ihmishenki,
Ja elon hilpeys häätää munkki-ajan haamun.

Tohtori Pascal.

Työssään, pöydässään hän istui uljuudessa miehuutensa,
Tieteen taistelija siinä, yksin kesken kirjojensa.
Kirkas otsa on, ja säihkyy kaukosilmä tietäjän,
Mutta pielet suun ne värjyy, työstään ylös katsoo hän.

Talteen toi hän teoksissaan, jotka painaa ajan vaakaa,
Vuosisatain viisautta, kirkastain sen kuorta raakaa;
Kulki Indian templisolat, kautt' Iraanin taivojen,
Painoi tieteilynsä kärjen puhki Hellaan aatosten.

Näytti, kuinka ihmishenki, eri kansat eri maillaan,
Vertauskuviin kutoneet on samat perusmietteet laillaan;
Selvitti, mit' tiesi kosto ja Gehennan kidutus,
Myytin jumalien-ilta sekä meidän vapahdus.

Ja niin paljon häll' on vielä aikuisilleen lausuttavaa.
Silmissään hän näkee mailman, joka ihanteitaan avaa;
Summa kaikkein aatteittensa — vuosisatain mietteilyt —
Esiin kumpuais, ja niille muotoa hän ei saa nyt.

Työstään katsoo hän: nuot kirjat, täynnä tieteen terävyyttä,
Jot' on käyttänyt, joit' on hän täyttänyt, ne tuoss' on syyttä!
Ne on vailla lopetusta. Tokko koskaan esiin saa,
Mikä täydentäis ne, utta ihanteensa maailmaa?

Turha kuulakas on muoto, turhaan hioo lauseitansa!
Ei ne vastaa lämpöön hänen toiveissaan ja uskossansa.
Syyttä, kaksinkertaisesti, kansissaan on kirjat nuo:
Harvat niitä tuntee, kansa niist' ei virvoitusta juo.

Miten muinaisajan viisaat aatteilleen sai alat laajat!
Miten heidän ihanteensa valtas kansakunnat taajat!
Miks? — he loivat vertauskuviin ylhät, pyhät totuudet,
Jotta tajuta ne saattoi ajan lapset pienoiset.

Siin' on keino, siin' on neuvo! Oma työnsähän sen antaa!
Runon siivet tästäpuolin hänen aatteitaan saa kantaa:
Runous, min hylkäs hän, min laski arvoon alhaiseen,
Teokset se täydentäköön ylhäisine määrineen.

Vielä on hän miehuudessaan, joustavuus on aatoksellaan,
Taideaisti koulutettu pylväskäytävissä Hellaan.
Summa kaikkein aatteittensa, ihanteiset mietteilyt,
Esiin kummutkoot, ne ilmi runon hetteet tuokoot nyt.

Kirjoitukset pois hän siirtää, innoin tehtävänsä käy hän,
Huomaa, kuinka tuntee hehku sulattaa jo muodon jäyhän.
Aatteet kiteytyy ja säihkyy kaukosilmän tietäjän,
Ja hän näkee, että tässä taistelunsa voittaa hän.

Kannel.

Soitto on suruista luotu
Illan pitkäksi iloksi,
Sisko sillä yksinäisyys,
Kaima hongikon humina.

Tulkatte Suvannon urhot
Maantystä, erän ajosta,
Tulkatte ehtoisat emännät
Mansikalta, Muurikilta,
Sekä neidet naurusuiset
Ja kaikki Kalevan kansa —
Viikon huolet heittäötte,
Tulkatte joka pyhäksi
Soitoille sorean Suomen:
Soitto on suruista luotu
Illan pitkäksi iloksi.

Tulkatte, tulinen varsa
Korjan kirjatun edessä,
Konsa hanki kannattavi,
Kattavi kidehelyillä
Metsät, mannut, ummet lammet,
Ja on taipalet lyhyet.

Tulkatte kesätiloilla,
Naiset aiaslaudaksilla
Sekä kaikki nuori kansa,
Miehet astuen edellä,
Konsa mänty, konsa kuusi
Nuorennoksia noruvi,
Tahi kukkivi kanerva;
Tulkatte joka talosta
Kiemurrellen kankahia,
Poikki soiden porraspuiden.
Tulkatte vedentakaiset,
Tulkatte punaisin pursin
Päällä purjehet siniset.

Tulkatte joka pyhäksi,
Viikon pitkän päättyessä,
Salon pitkiltä periltä,
Sankean meren sivuilta,
Riemusille, soittoille,
Soitoille Suvannon kansan.
Soma on soitossa eleä,
Soitto Suomen yhdistävi.

Noinpa virkki Väinämöinen,
Tietäjä iän-ikuinen:
"En kiitä elon hyvyyttä,
Enkä riistan rikkautta,
Jost' on heimoni hajalla;
Kiitän mielen syvyyttä,
Kansan kaiken rakkautta,
Jos on leipäkin vajalla. —

"Kyllä kansani suruissa
Näillä soitteilla Suomen
Päänsä pystyssä pitävi.
Mutta Sampuen muruista
Silloin onni, uusi huomen,
Myöskin maalleni itävi."

Viikon huolet heittäötte,
Tulkatte joka pyhäksi
Soitoille sorean Suomen:
Soitto on suruista luotu
Illan pitkäksi iloksi,
Soma on soitossa eleä,
Soitto Suomen yhdistävi!

Kun aamu kirkkainna väikkyi.

Kun aamu kirkkainna väikkyi
Ja ruskoa loi yli lahden,

Meri ääretön eessämme läikkyi,
Miss' istuimme rannalla kahden.

Sinä vihreillä sammaleilla,
Ma paadella jalkais luona;
Oli mielet herkkinä meillä,
Ja haihtunut arkikuona.

Ja muistosta luin runon silloin
Ylös sinuun katsoen silmiin,
Runon hienoimman, mitä milloin
Runoniekka se lausui ilmiin:

"Elä luule mun tuhanten lailla
Sua kahlehtivan' — oi, ei!
Koen aukoa mailmoja sulle,
Mihin aattehes tuskin vei.

"Niin silmäs tarkistuneina
Isot tutkis ja pienetkin,
Ja ma itse niin mitätönnä
Sun eessä seisoin."

Olit vait, mut retkille noille
Sun mielessäs heräs kaipuu,
Sä silmäsit pois ulapoille,
Miss' aallot ne kuohuu, vaipuu.

Kas, raitisten tuulten kanssa
Ne saapuvat lounahasta,
Ne Suomeen tuo mukanansa
Ajan aatteita Euroopasta.

Tule pois! oi, etköpä tulle?
On vapaus myrskyssä siellä!
Olet kahta kalliimpi mulle,
Jos saan sinut auttajaks tiellä.

Hyvästi, tyttö kulta.

Hyvästi, tyttö kulta,
Työt pois minut luotas vie,
Mut vaihdamme kirjeitä — niinhän?
— Ei vain kovin usein, sie!

Älä niin mua katso pitkään,
Vaan rinnoillein tule pois:
En koskaan lemmestämme
Kevätuoksua puuttuvan sois.

Ota rinnastas tuo ruusu,
Mä tän otan rinnastain.
Sydän nuori on tuoksuva kukka,
Puolpuhjennut umpu vain.

Jos niin terät nyhdät ja avaat
Tuon hienon, runollisen,
Niin näät, miten pieni on määrä
Terälehtien tuoksuvien.

Kun kirjeitä vaihdamme, kulta,
Kunis taas vie luoksesi tien',
Joka pienoinen kirje olkoon
Siro, tuoksuva lehti pien'!

Sydän vitkaan lehtiä terii,
Siks säästä hentoja sie,
Niin että kun yhdymme jälleen
Taas syömemme täysinä lie.

Olen syntiä tehnyt.

Vaitolija vieno, tyttö armas,
Sa minuun tyynenä nojaat vaan,
Ja äänettömyydes mulle kuiskii,

Mit' ei puhu mitkään kielet maan.

Tuoss' eessä aukee siintävä salmi,
Miss' sorsat kuin verkon hahtuvat ui.
Sua vaarako vaanii? — Kuinkahan koskaan
Tää vertaus päähäni juohattui!

Oi, tunnenhan syyn — tää aamun tenho,
Vesi tyyni ja kirkas taivas ja maa,
Ja sa itse, äänetön tyttöni vieno —
Tää kaikki mieltäni ahdistaa.

Olen syntiä tehnyt, syntiä tehnyt,
Ja noin olet tyynenä rinnallain!
Oi, tyttöni, miks mua vastaan nojaat?
Ja miks sinut, hempeän, puhtaan sain!

Ujot silmäsi, viisaat, kirkkaat puhuu,
Ja syömeni hetteet tulville sait;
Oi, lempesi äärettömyyttä en mittaa
Ja syntini suuruutta punnitsen vait.

Nuot valkokielot häämyssä hohtaa.

Nuot valkokielot häämyssä hohtaa,
Ja koivut ja tuomet ne tuoksuaa.
Miten lempi mieltäni tuudittaa
Ja unten maailmaan minut johtaa!

Sävel soi läpi henkevän iltakalveen —
Tuo kyntörastaan tuttu ään!
Ja se yhdistää unen vaiheet ja valveen.

Min harhana hylkäsin, todeksi nään,
Ja kun silmäni äkkiä silmiäs kohtaa,
Niiss' entiset marmoritemplini hohtaa!

Kuin ensin yhtyissämme.

Syön sävähti, kuin ään' ois soinut vieno,
Saloa suurta yksin käydessäin.
Mua vastahan lens tuoksu hieno,
Puvervat, pienet kukat sammalissa näin,
— Kuin ensin yhtyissämme.

Oi, ensi yhtymystä alla siimeiden,
Ja kuinka sydämeni sykki riemuinen,
Mut mikä äänettömyys tunteen aihein!
— Me loimme vait vain lointa aatosten,
Mit purppurassa säikkyy värivaihein,
Ja kukat pienet meitä katsoi tuoksuillen,
Ja puissa kirkkaat kastehelmet säikkyy,

Mut silmässäsi armas kyynel väikkyy.

Kuin vieno ääni sydämeeni kuiski,
Ja muistot taas ne heräs ilmihin. —
Miss' salon kuuset hiljaa huiski,
Ma sammalille istuin illan siimeisin,
— Kuin ensin yhtyissämme.

Ja taas kuin silloin sydän sykki riemuissaan,
Ja tunnelmissa vait loin unten lointa vaan,
Ja vieläkin ne värivaihein säikkyy,
Ja kukat pienet taas loi tuoksuaan,
Ja puissa kirkkaat kastehelmet väikkyy. —
Oi, vuotten takaa kaikki viel' ol' ennallaan!
Ja kaikki, kaikki kaipuuden mun johti,

Mi hymnein liittää vaimoani kohti.

V. KÄÄNNÖKSIÄ.

Robert Burns.

1. Jos mikä lie!

Ken kunniallista köyhyyttään
On häpeissään, tai mitä, lie,
Hän raukka on ja väistykään!
Pää pystyyn mies, jos mikä lie!
Jos mikä lie ja mikä lie,
Lie halpa työs, tai mitä lie!
Vain kullan leima sääty on,
Mies kultaa on, jos mikä lie.

Viis siitä, syökö kontistaan,
On sarkainen, vai mikä lie!
On houkka houkka loistossaan,
Ja mies on mies, jos miten lie!
Jos mikä lie ja mikä lie,
Jos kiilloton ja mikä lie,
Niin suora mies, vaikk' köyhäkin,
On kuningas, jos mikä lie.

Kas pöyhkää, röyhkää nulikkaa,
— Ties Loordiko, vai mikä lie
Jos sadatkin tuo pelkoon saa,
Hän nahjus on, jos mikä lie.
Jos mikä lie ja mikä lie,
Jos helyt, tähdet mitä lie,
Mies vapaamieli näkee nuot
Ja naurahtaa, jos mikä lie.

Kuningas viittaa: valmis on
Parooni, kreivi — mikä lie;
Mut kunnonmiehen tekohon
Ei pysty hän, jos mikä lie.
Jos mikä lie ja mikä lie,
Jos nimein sointu mikä lie,
Niin kykys, voimas tunto tyynt'
On ylempää, jos mikä lie.

Niin uskohan siks muuttuvan,
— Ja muuttuu siks, jos mikä lie!
Ett' tunnontyös ja kuntos myös
Vie valtaan sun, jos mikä lie.
Jos mikä lie ja mikä lie,
Viel' ajan näät, jos mikä lie,
Kun mies ja mies ne halki maan
On veljiä, jos mikä lie.

2. Myllärin Miska.

Hui, hai! Myllärin Miska,
Jauhomekko-mies!
Pussiin markkoja pyytää,
Penneiks jäävän ties.
Niin oli jauhossa mies,
Jauhossa lakki ja niska,
Jauhoinen oli suu,
Jolla suuteli Miska.

Hei, sitä Myllärin Miskaa,
Säkkein jauhajaa!
Siinä se virkamies on,
Kokoo tavaraa;
Laariin jauhoja saa,
Markkoja arkkuun viskaa;
Sattuis, vaikka liivini sais
Myllärin Jauho-Miska.

3.

Jo taatto kielsi, äiti kielsi,
Ei kieltoa kuullut hän;

Ei tyttö kuullut, ei liemen luullut
Niin karvaaks kääntyvän.
Ja poikahuippari Jumping John
Hän petti kaunoisen —
Oi, poikahuippari Jumping John
Kun petti kaunoisen!

Kili, lehmä ja allas, nurmenkallas,
Ja rahojakin yli sa'an,
Lisäks impi kaino ja torpan aino,
Sulo, viehkeä katseeltaan.
Mut poikahuippari Jumping John
Hän petti kaunoisen —
Oi, poikahuippari Jumping John
Kun petti kaunoisen!

Kolme mustalaista.

(Nicolaus Lenan.)

Kolme mustalaista mä näin
Yönpidoss' ahteen alla,
Kun pyrin vaivalla eteenpäin
Hietikko-kankahalla.

Yksi istui varjossa puun,
Vingutti viulunmoista;
Soitteli säihkeessä illan suun
Kiihkoista lauleloista.

Toinen piippu hampaissaan
Seurasi sauhua silmin,
Tyytyväisnä kuin onnet maan
Kaikk' olis löytänyt ilmin.

Kolmas se nukkua maiskottaa,
Puussa symbaali huiski.
Kieleen tuulonen soinnut saa,
Mieleen unta ne kuiski.

Vaatteet heillä on ryysykkäät,
Kirjavat paikat vilkkuu;
Mutta vapaina uhmapäät
Kohtaloitakin ilkkuu.

Kaikissa näin, miten mailmanlois,
Kun elo yöhön hiipi,
Sauhutti, nukkui, soitti sen pois —
Kaikkea halveksiipi.

Kauvan taakseni vilkaisin
Mustalaisihin noihin,
Kulmiin tummanruskeihin,
Mustiin hiuskiharoihin.

Childe Harold.

(Heinrich Heine.)

Vankan laivan, mustan aivan,
Verkkaan purjehtivan näät.
Valoss' soihtuin näät kuin loihtuin
Ruumiinvartioiden päät.

Kuolinsija! — Runoilija
Kasvoin kalpein lepää siin';
Silmä siintää, katseen kiintää
Vielä taivaan sinerviin.

Vetten vyöstä soi kuin yöstä
Huuto sairaan vellamon,
Laitaan purren hiljaa surren
Aalto vaipuu kuolohon.

Kun vienoinna aamu hohti.

(Karl A. Tavaststjerna.)

Kun vienoinna aamu hohti,
Ja usvat siinossa näin,
Mun vei rusomaininki kohti
Kevätunten impehen päin.

Mä näin, miten tieltäni luisti
Hän rannan rimprien taa
Ja kaihoten tukkaa puisti,
Hajakutria, kiiltoisaa.

Kun kyntörastas jo puussa
Univalvein lauluhun käy,
Kun veet heräs salmen suussa,
Niin häntä ei enää näy.

Sanotaan, jos kuoleva kohtaa
Yliluonnollisen niin,
Tiet vaaroihin hänet johtaa,
Jos kuinka hän käänteliin.

Mut vaara se on oma rinta,
Hän ei sitä välttää voi,
Kuvasarjaa vaarallisinta,
Min mielikuvitus loi.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KUVIA JA SÄVELIÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid

the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of

obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.